

LEDARE

Ledare: Är Tony Blair vår tids Mussolini

PUBLICERAD 2003-04-17

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

DN:s chefredaktör Peter Wolodarski väljer ut veckans mest läsvärda artiklar.

[Skaffa nyhetsbrev](#)

HANS BERGSTRÖM

KOLUMN

Aldrig har jag sett en programledare i teve så oförställt förvånad som Claes Elfsberg i Rapport förra tisdagen. Saddam Husseins regim hade just kollapsat. Bagdadbor vädjade till amerikanska marinkåren att hjälpa till att vända symbolen för skräckväldet. I Bagdads östra stadsdelar jublade tiotusentals människor på gatorna över befrielsen.

Kan det här vara sant, mumlade Elfsberg. Jag förstår honom. För alla som förlitat sig på svenska mediers dominerande rapportering från Irak, före och under kriget, måste de jublande människorna på Bagdads gator komma som en total överraskning. Likaså förbrödringen mellan amerikanska marinkårssoldater och kurderna.

"Ut med främlingarna", manade imamen i östra Bagdad. Han avsåg de fanatiska självmordsbombare som kommit till Irak för att stötta Saddam Hussein, inte amerikanerna.

Just de scener vi nyss bevittnat har annars skildrats på förhand i DN, i en kolumn av Per Ahlmark den 10 oktober 2002. Den inleddes så här: "Det kommer troligen en dag i vinter eller vår när hundratusentals människor i Bagdad strömmar ut på gatorna i glädje. Saddams regim har fallit. Folk jublar. Vittnesmålen om terrorn och tortyren i Irak blir en flodvåg i världens medier. Äntligen kan irakier tala fritt, berätta sanningen, känna hopp om en ny sorts framtid."

I Aftonbladet för den 10 april, exakt sex månader senare, kunde vi läsa i jätterubriker: "Välkomna till Bagdad! Folkmassor jublade när USA:s soldater gick in i huvudstaden.", "Folkmassorna förstör statyer av sin diktator", "Kurderna firade med skottsälvor". På sidan 19 återfinns så en "Expertkolumn" av Marianne Laanatza, som har fått stort utrymme även i svensk television, trots ständiga missbeskrivningar. "Det som händer väcker förvåning", skriver Laanatza. Så kan man också formulera sin egen dekapitering som "expert".

Under mitt sista halvår som chefredaktör på DN mottog jag nästan dagligen mejl från läsare som sade sig inte kunna förstå

hur en person som Per Ahlmark kunde få skriva i tidningen, så extrem som han var. Folk i etablerade kretsar kom inte sällan fram och sa "vad har hänt med Per Ahlmark, han har blivit så ytterlighetsinriktad i sitt skrivande".

Den som nu läser om Per Ahlmarks kolumner om Irak det senaste halvåret, sex artiklar, finner dem vara utomordentligt insiktsfulla, rimliga och förutseende. Där finns - för flera månader sedan - hela analysen av de problem med ordning och byggandet av demokratiska institutioner som nu upptar alla. Där finns skildringen av de metoder med vilka Iraks informationstjänst kunde påverka västerländska journalister i Bagdad att felrapportera om det stora folkliga stödet för Saddam Hussein - under kriget sedan påtagligt förstärkt av en variant av Stockholmssyndromet. I Herald Tribune (12/4) kan vi så läsa en artikel av CNN:s nyhetschef Eason Jordan, där han berättar att CNN fram till nu medvetet förtigit sanningen om Iraks regim.

I ett Irak med nu 23 miljoner invånare har enligt seriösa bedömare omkring två miljoner människor dött som direkt följd av regimen. Fyra miljoner tvingades fly utomlands. Den inre terrorn har varit utan varje hämning, de yttre hoten från regimen stora. I mars i fjol höjde Saddam Hussein ersättningen till självmordsbombares familjer i Mellanöstern från 10 000 dollar till 25 000 dollar. När det gäller massförstörelsevapen i dagens värld är regimernas vilja och karaktär avgörande - inte lagren. Kunskapen är allmänt spridd och lätt tillgänglig. Därför går det inte att tala om vapnen utan att också, och främst, ställa frågan om förändring av regimen.

Metodfrågan har sannerligen inte varit enkel. Varje alternativ rymmer risker. De som inget vill göra kan lätt sitta på bekvämt avstånd och peka på problem för dem som agerar. Som Michael Walzer skrev på DN Kultur den 13 mars måste man begära av dem som ville hindra kriget att de skulle vara beredda att betala priset för freden, det vill säga offra något för kollektiv handling mot tyrannen. Någon sådan verklig beredvillighet fanns inte hos Ryssland, Kina och Frankrike. De har alla haft starka oljeintressen knutna till Saddam Husseins regim, naturligtvis föga beskrivna i svenska medier.

Till och med ett så seriöst undersökningsföretag som Temo formulerade frågan till svenska folket hårt politiskt vinklat: "Vilken inställning har du till USA:s krig mot Irak

- Vadå "USA:s krig"

Var inte åtminstone Storbritannien med i insatsen

Och vilket "krig mot Irak"

Kriget har förts mot regimen, inte mot landet och dess befolkning. Som man frågar får man svar.

I en panel i frukostteve (11/4) hör jag den uppburne författaren Göran Hägg säga att den demokratiska alliansens aktion mot Saddam Hussein är värd samma fördömande, på samma grunder, som Saddams ockupation av Kuwait 1990. "Ja, det är exakt som Mussolinis angrepp på Abessinien 1935." Hägg sätter alltså absolut likhetstecken mellan en fascistisk diktator som

spred senapsgas från luften över en oskyddad civilbefolkning och Tony Blair, en socialdemokratisk ledare som försöker förhindra en tyrann att bruka kemiska vapen.

Ingen i panelen reagerade på att Tony Blair placerades i samma kategori av ledare som Saddam Hussein och Benito Mussolini, och Göran Hägg förblir säkert en respekterad deltagare i svensk offentlig debatt. Sådant är det svenska värderingsklimatet.

Hans Bergström är

docent i stats-

vetenskap och

fristående kolumnist

i Dagens Nyheter

TEXT

BERGSTRÖM-HANS

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt